

плексу країни. Для цього його основу повинна становити мережева структура, в якій органічно взаємодіють як державні, так і приватні організації.

Далеко не всі соціально-економічні проблеми можуть бути усунені сьогодні за допомогою ринкових інструментів. Необхідні інституційні механізми, що забезпечують ефективну реалізацію ринкових відносин. Формування даних механізмів — найважливіше завдання системи державної і муніципальної влади. Державна політика повинна стимулювати економічні інститути, підвищувати ефективність політичних структур, підтримувати соціальні організації, активізувати діяльність науки, культури.

На сучасному етапі розвитку суспільства інтелектуальні ресурси, інформація і знання є основною цінністю і вирішальним фактором в конкурентній боротьбі. Накопичення, розвиток інтелектуальних ресурсів і управління ними стали найважливішим завданням для економічних агентів будь-якого масштабу, від країни в цілому до малого підприємства. Безумовно, вступ людства в нову стадію свого розвитку, в епоху, яку називають «постіндустріальним розвитком суспільства», пред'являє і відповідні вимоги до проектування комерційних компаній, до формування структур державного і місцевого управління, до об'єднання або поділу функцій в них.

Перетворення, які здійснюються в економіці України, об'єктивно тягнуть за собою необхідність розвитку методології та інструментарію управління знаннями. Управління знаннями як наукової дисципліни притаманний ряд особливостей. В першу чергу, це система поглядів і принципів, орієнтованих на випереджальний інноваційний розвиток і використання інтелектуального потенціалу соціально-економічних систем. Це спосіб мислення, пронизаний підприємницьким духом, спрямованим на творення нового і неосвоєної, висновок на ринки нових продуктів і технологій.

Цілком очевидно, що ефективність управління знаннями в чому залежить від вдосконалення якості та підвищення рівня стабільності всієї інституційного середовища — правової, регулюючої, соціальної, підприємницької та ін.

Вся система прийнятих в суспільстві норм і правил, що забезпечують функціонування економіки, повинна бути націлена на пріоритетне використання інтелектуальних ресурсів і створення для цього необхідних умов.

Література

1. Носань Н. С. Економіка знань: сутність, перспективи і розвиток в Україні [Текст] / Н. С. Носань // Актуальні проблеми економіки. — 2011. — № 5(119). — С. 144–152.
2. Федотова В. Г. Социальные инновации: макро- и микротенденции / В. Г. Федотова // Вопр. философии. — 2010. — № 10. — С. 3–16.

УДК 330 341

Крюкова Інна Олексіївна

к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії
ДЕТУТ,
arsentyy@mail.ru

ПЕРЕВАГИ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ ЯК ФОРМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЙОГО ПРОБЛЕМИ В УКРАЇНІ

ПРЕИМУЩЕСТВА ВЕНЧУРНОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ КАК ФОРМЫ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА И ЕГО ПРОБЛЕМЫ В УКРАИНЕ

ADVANTAGES OF VENTURE FINANCING AS FORMS OF DEVELOPMENT OF INNOVATIVE ENTERPRISE AND HIS PROBLEM IN UKRAINE

Анотація. В тезах розкрито резерви венчурної форми фінансування інноваційного підприємництва та проблеми їх реалізації в Україні.

Аннотация. В тезисах раскрыты резервы венчурной формы финансирования инновационного предпринимательства и проблемы их реализации в Украине.

Annotation. In theses backlogs of venture form of financing of innovative enterprise and problem of their realization are exposed in Ukraine.

Прикро, але в центрах концентрації світових новітніх технологій про Україну майже нічого не знають, ні як про державу-засновницю радянської космонавтики, ні те, що Україна займає четверте-п'яте місце в світі по кількості сертифікованих програмістів, крім того Україна — піонер у сфері інформаційних технологій в континентальній Європі [3].

Що ж стримує розвиток та поширення інноваційної діяльності в Україні? Успіх інноваційної діяльності в значній мірі визначається формами її організації та способами фінансової підтримки. Джерелами фінансування інноваційної діяльності можуть бути як власні кошти підприємства — внутрішні джерела, так і кошти інших підприємств і організацій — зовнішні джерела. Оскільки для здійснення інноваційної діяльності підприємству необхідні неабиякі кошти, а власні ресурси досить обмежені, то для досягнення поставленої мети досить часто запобігають саме до зовнішніх джерел фінансування.

Зовнішні джерела — це кошти інших підприємств і організацій, до їх числа відносяться зацікавлені фінансово-промислові групи, різні фонди (інвестиційні, інноваційні, венчурні), банківські установи, органи місцевого самоврядування, уряд держави, приватні особи і т.ін.

На практиці ж, для більшості підприємств, які займаються інноваційною діяльністю, фінансування шляхом отримання банківських позик практично неможливе за браком ліквідних активів для застави, або відсутністю налагодженої комерційної діяльності, наприклад коли продукт знаходиться в стадії розробки. Отримання коштів від держави або місцевих органів самоврядування теж досить складний та трудомісткий процес, адже механізм стимулювання та фінансування інновацій на державному рівні досить неврегульований, крім того цей процес ускладнює економічна нестабільність.

Як показує досвід розвинутих іноземних держав, одним з найефективніших засобів подолання дефіциту інвестиційних ресурсів є венчурне (ризикове) фінансування інновацій шляхом створення венчурних фондів, які інвестують свої кошти насамперед купуючи акції фірми-реципієнта. Перевагою венчурного фінансування є те, що об'єкту інвестицій не потрібно надавати заставу, крім того йому не потрібно сплачувати інвестору відсотки, як у випадку з банківським кредитом.[2].

Проведене Європейською Асоціацією Венчурного капіталу вивчення дає наступну картину оцінки ролі та значення венчурних інвесторів з боку власників venture-backed компаній (компаній з венчурним капіталом) — більшість з них зізнаються, що інвестори привносять до бізнесу дещо більше ніж просто фінанси. Тільки 12% вважають, що їх інвестори являються звичайними «менеджерами фонду». А 52% вважають, що вони дійсно являються «партнерами» [3].

Нині ринок венчурного капіталу в Україні є вузьким. Він знаходиться в стадії формування та має істотний потенціал до розширення. Серед найбільших фондів та компаній, які функціонують нині в Україні, можна назвати такі: Фонд прямих інвестицій «Україна», ним було проінвестовано 31 підприємство на суму понад 22,5 млн дол. США, UkrainianGrowhtFunds (UGF) — інвестував близько 55 млн дол. США у 75 українських компаній, також BlackSeaFund, компанії «EuroventuresUkraine», Техінвест та «Інеко» [1].

Залучення коштів для венчурного інвестування з українських джерел надзвичайно ускладнене. Розглядаючи традиційні джерела, ми бачимо або дуже слабкий розвиток цього сектора економіки, або несприятливе законодавство і відсутність комерційного інтересу на тлі високого ризику. [4].

Але крім загальноекономічних перепон на шляху пошуку фінансування інноваційної діяльності, стають і такі, як наприклад проста економічна необізнаність та неадекватність ринку. На сьогодні інформаційними та організаційними проблемами поширення венчурних відносин є пошук джерела інформації про перспективні проекти, що вимагають інвестицій; підвищення економічної обізнаності підприємців; доведення технологічних розробок до стадії продуктів, готових до комерціалізації; встановлення контактів між підприємцями та інвесторами.

Вихід компаній на біржу, іншими словами перетворення її з закритої приватної фірми в відкриту акціонерну компанію — один з шляхів виходу венчурного інвестора з неї, заключна стадія процесу інвестування (exit). Українська практика «виходу» венчурних інвесторів з проінвестованих компаній остаточно ще не склалася.

Якщо загальноекономічну нестабільність доводиться визнати як об'єктивну реальність, яка знижує в Україні ефективність бізнесу загалом, то інші перешкоди можна подолати. Ефективним механізмом розвитку ринку венчурного капіталу в Україні, що допоміг би розв'язати проблеми як суб'єктів так і об'єктів венчурних відносин, може стати створення інфраструктури на базі консалтингових фірм, які надаватимуть послуги малим інноваційним підприємствам у науково-технічній сфері.

Література

1. Бутко М., Попело О. Венчурне фінансування як механізм задіяння інноваційного потенціалу підприємницького середовища регіону/ М. Бутко, О. Попело // Економіст. – 2014. — №3. – С. 20-22.
2. Денисюк В.А. Венчурний капітал як джерело фінансування в інноваційному процесі /В.А. Денисюк // Проблеми науки. – 2011. – № 8. – С. 12-13.
3. Матієнко В.М. Венчурне фінансування інноваційної діяльності підприємств / В.М. Матієнко // Економічний вісник Донбасу. — 2008. — № 1(11). – С. 156-158.
4. Поручник А.М. Венчурний капітал: зарубіжний досвід та проблеми становлення в Україні: монографія / А.М. Поручник, Л.Л. Антонюк. – К.: КНЕУ, 2000. – 172 с.

УДК 005.51: 005.591.6: 658.1

Омельяненко Тетяна Володимирівна
д.е.н., професор кафедри менеджменту,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
omelianenko@ukr.net

Яковенко Марія Віталіївна
магістрант програми «Менеджмент інновацій»,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
masha_yakovenko@ukr.net

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА

СТРАТЕГИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ В СИСТЕМЕ МЕНЕДЖМЕНТА ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

STRATEGIC PLANNING IN THE MANAGEMENT SYSTEM OF AN INNOVATIVE ENTERPRISE

Анотація. Ідентифіковано виразні ознаки інноваційного підприємства. Розкрито роль стратегічного планування в системі менеджменту інноваційного підприємства. Запропоновано доповнити набір загально-визнаних принципів стратегічного планування принципом обов'язкового взаємоузгодження операційної та інноваційної стратегій.

Аннотация. Идентифицированы характерные черты инновационного предприятия. Раскрыта роль стратегического планирования в системе менеджмента инновационного предприятия. Предложено дополнить набор общепризнанных принципов стратегического планирования принципом обязательного взаимного согласования операционной и инновационной стратегий

Annotation. The article identified system features of an innovative enterprise. Review the role of strategic planning in the management system of an innovative enterprise. Proposed to add the principle of obligatory coordination of operations and innovation strategy to the set of generally accepted principles of strategic planning.

У системі менеджменту будь-якого вітчизняного підприємства стратегічне планування, а коректніше, – стратегічний процес, – посідає ключове значення. Оскільки інноваційні підприємства України визначають мейнстрім її технологічного, ринкового, а загалом і всього суспільно-економічного розвитку, то постає нагальна необхідність ідентифікації виразних ознак таких підприємств та розкриття ролі стратегічного планування в системі менеджменту інноваційного підприємства.

• Що являє собою інноваційне підприємство (ІП)? На сьогодні законодавством України легітимізоване таке визначення терміну «інноваційне підприємство» – це «підприємство (об'єднання підприємств), що розробляє, виробляє і реалізує інноваційні продукти і (або) продукцію чи послуги, обсяг яких у грошовому вимірі перевищує 70 відсотків його загального обсягу продукції і (або) послуг» [2]. Але даний монокритеріальний підхід є, на наш погляд, таким, що відсікає багато інших важливих ознак і характеристик інноваційного підприємства. Здійснений з урахуванням авторського досвіду досліджень у сфері інноваційного менеджменту порівняльний аналіз трактувань даної дефініції законодавством України та на-